

Tái khởi động nền kinh tế: Cân bằng giữa sức khỏe cộng đồng và sức khỏe nền kinh tế

Tóm tắt

- Chính phủ các nước hiện đang phải đương đầu với một nhiệm vụ khó khăn là cân bằng giữa sức khỏe cộng đồng và sức khỏe của nền kinh tế, trong việc quyết định lộ trình mở cửa trở lại nền kinh tế.
- Một số quốc gia (Áo, Na Uy, Đan Mạch và Cộng hòa Séc) hiện đang bắt đầu nới lỏng một số biện pháp kiểm soát dịch COVID-19, sau khi đã phong tỏa trong khoảng một tháng, trong khi đó một số quốc gia khác lại đang kéo dài lệnh phong tỏa, nhưng đồng thời cũng đang bắt đầu lên kịch bản tái khởi động nền kinh tế.
- Vì vậy chúng tôi đã tổng hợp các tiêu chí đánh giá được một số quốc gia sử dụng trong quyết định tái khởi động nền kinh tế của mình, cũng như lộ trình và các biện pháp đã được đưa ra.

Lựa chọn khó khăn

Dịch COVID-19 đã buộc các nhà hoạch định chính sách Việt Nam cũng như trên thế giới phải lựa chọn giữa bảo vệ sức khỏe cộng đồng và sức khỏe nền kinh tế.

Và hầu hết các chính phủ đã ưu tiên sức khỏe cộng đồng hơn sức khỏe nền kinh tế kể từ khi dịch COVID-19 xuất hiện. Tuy nhiên tuần trước, một số quốc gia ở Châu Âu đã bắt mở cửa lại nền kinh tế và Tổng thống Donald Trump cũng đã đề xuất các hướng dẫn để tái khởi động kinh tế Mỹ. Dù hiểu rằng việc mở lại nền kinh tế có thể làm tăng số ca nhiễm COVID-19, nhưng mặt khác các chính phủ cũng e ngại rằng phong tỏa kéo dài thậm chí còn khiến cho công dân của họ lao đao hơn cả việc đương đầu với COVID-19.

Trên thực tế các chính phủ đôi khi bị buộc phải chấp nhận rủi ro với số ít để mang lại lợi ích lớn hơn cho toàn xã hội. Các nhà kinh tế gọi sự lựa chọn khó khăn này là một “*Faustian Bargain*” (thỏa thuận với quỷ). Ví dụ, số người có khả năng tử vong trong các vụ tai nạn ô tô ở Mỹ trong năm nay cao gần bằng số ca tử vong dự kiến do COVID-19 ở Mỹ trong năm nay. Thử hình dung chính phủ Mỹ có thể ngăn chặn gần như tất cả số ca tử vong do tai nạn ô tô bằng cách áp đặt giới hạn tốc độ 40km trên toàn quốc. Tuy nhiên trên thực tế giới hạn tốc độ ở Mỹ cao hơn 40km vì các nhà lãnh đạo Mỹ đã đưa ra lựa chọn khó khăn – “*Faustian Bargain*”, để đổi lấy lợi ích lớn hơn cho xã hội từ việc tăng tốc độ di chuyển - và từ đó tăng năng suất di chuyển cho hàng hóa và con người.

Tương tự như vậy, tại Việt Nam, số ca tử vong do tai nạn giao thông gần như chắc chắn sẽ cao hơn nhiều so với số ca tử vong do COVID-19 vì Việt Nam là một trong những nước có tỷ lệ tử vong do tai nạn giao thông cao nhất thế giới; trong khi đó Việt Nam lại có tỷ lệ tử vong do COVID-19 thấp nhất thế giới. Việc

không áp dụng giới hạn tốc độ thấp ở Việt Nam cho thấy Chính phủ cũng đã phải đặt lợi ích cho toàn xã hội lên trên.

Và bây giờ, chính phủ hiện đang có lựa chọn khó khăn trong việc cân bằng giữa thiệt hại kinh tế khi tiếp tục cách ly xã hội, so với chi phí y tế tiềm ẩn khi tái khởi động nền kinh tế trong tình hình dịch bệnh hiện nay.

Thiệt hại kinh tế của việc phong tỏa

Các chính phủ trên thế giới đang so sánh tổn thất giữa việc kéo dài lệnh phong tỏa với việc nới lỏng các biện pháp cách ly xã hội nghiêm ngặt (dẫn tới khả năng tăng số ca nhiễm COVID-19). Các quyết định khác nhau đã và đang được đưa ra, dựa trên hoàn cảnh của từng quốc gia và các tiêu chí mà từng quốc gia sử dụng để đánh giá tổn thất xã hội của việc phong tỏa.

Ví dụ, tại Đại học Chicago, các nhà khoa học & kinh tế đã ước tính tổn thất xã hội dự kiến khi nới lỏng các biện pháp phong tỏa (thông qua việc dự báo số ca tử vong do COVID-19 tăng thêm do việc nới lỏng các biện pháp giãn cách xã hội) vào khoảng 8-10 triệu đô trên một ca tử vong do COVID-19.

Theo đó, nghiên cứu này (được đăng trên Wall Street Journal tuần trước) đã so sánh tổng giá trị thiệt hại của số ca tử vong tăng thêm với tổng giá trị thiệt hại do đóng cửa một phần kinh tế Mỹ. Nhóm nghiên cứu kết luận rằng Mỹ nên tiếp tục thực hiện các biện pháp phong tỏa bởi chi phí xã hội nếu nới lỏng các biện pháp cách ly sẽ lớn hơn chi phí xã hội khi đóng cửa một phần kinh tế.

Tuy nhiên, ban chỉ đạo phòng chống dịch COVID-19 của Na Uy lại đưa ra quan điểm trái ngược theo một phân tích vào ngày 7 tháng 4. Nhóm nghiên cứu đã xem xét một loạt các yếu tố để đánh giá chi phí xã hội của việc phong tỏa kéo dài và kết luận rằng Na Uy nên bắt đầu mở cửa lại kinh tế ngay lập tức, và vì thế nước này đã bắt đầu nới lỏng các biện pháp cách ly xã hội vào tuần trước.

Cuối cùng, một lưu ý quan trọng là các ước tính về số ca tử vong tăng thêm do COVID-19 nếu nới lỏng các biện pháp cách ly xã hội được tính toán dựa trên giả định về tỷ lệ tử vong của COVID-19, trong khi tỷ lệ này hiện đang được ước tính quá cao. Điều đó đồng nghĩa với việc chính phủ các nước có thể đã ước tính quá cao chi phí y tế tiềm ẩn từ việc nới lỏng các biện pháp cách ly xã hội.

Một nghiên cứu mới từ Trường Y Stanford vào tuần trước cho rằng số người nhiễm COVID-19 và tử vong sau đó có lẽ thấp hơn nhiều so với các ước tính trước đây. Và một số thông tin bổ sung từ nghiên cứu này sẽ được công bố vào cuối tuần này có lẽ sẽ kết luận rằng tỷ lệ tử vong của COVID-19 tại Mỹ tương tự như cúm (0,1% - 0,2%), mặc dù COVID-19 dường như dễ lây lan hơn nhiều so với cúm.

Thêm vào đó, tỷ lệ tử vong do COVID-19 của Việt Nam có thể còn thấp hơn ở Mỹ do đặc điểm dân số trẻ và các biện pháp y tế cộng đồng hiệu quả cao của chính phủ (các biện pháp y tế cộng đồng ngăn chặn sự lây lan của vi-rút, còn việc đeo khẩu trang cũng góp phần làm giảm tải lượng vi-rút tại thời điểm tiếp xúc ban đầu với vi-rút – từ đó làm giảm mức độ nghiêm trọng của ca nhiễm).

Tổn thất của việc cách ly xã hội tại Việt Nam

Chi phí xã hội khi đóng cửa một phần nền kinh tế ở Việt Nam cao hơn chi phí ở các nước giàu và phát triển. Ví dụ tại Mỹ, việc phong tỏa khiến thất nghiệp gia tăng đáng kể (22 triệu người Mỹ đã mất việc trong ba tuần qua), nhưng chính phủ Mỹ có đủ nguồn lực tài chính để có thể chi một số tiền rất lớn hỗ trợ các doanh nghiệp và những người mất việc.

Khi các nhà kinh tế đánh giá chi phí xã hội của việc đóng cửa một phần kinh tế Mỹ, một trong những yếu tố lớn nhất được cân nhắc là người dân ở Mỹ có xu hướng bị trầm cảm khi thất nghiệp, vì vậy họ có thể sử dụng bia rượu hoặc các chất gây nghiện bất hợp pháp (lưu ý rằng số ca tử vong do dùng quá liều chất gây nghiện hàng năm trong những năm gần đây có thể tương đương như số ca tử vong do COVID-19 ở Mỹ vào năm 2020).

Chúng tôi nhận thấy ba rủi ro (theo thứ tự mức độ nghiêm trọng) của việc không mở cửa lại nền kinh tế Việt Nam nhanh chóng:

- 1) Cách ly xã hội gây ảnh hưởng nặng nề nhất tới người thu nhập thấp
- 2) Thời gian cách ly xã hội càng kéo dài, càng khó khăn cho nhiều doanh nghiệp phục hồi
- 3) Đóng cửa một phần kinh tế đã bắt đầu tạo ra bất ổn xã hội ở một số quốc gia, bao gồm ở Ấn Độ, Ý và ở một số vùng của Mỹ

Mối quan tâm lớn nhất của chúng tôi là các biện pháp cách ly xã hội và hạn chế di chuyển nhằm chống lại COVID-19 có khả năng tác động lớn nhất tới người thu nhập thấp. Những lao động này thường không thể làm việc tại nhà và Chính phủ khó có thể đủ nguồn lực để hỗ trợ trực tiếp một số lượng lớn lao động thất nghiệp.

Standard Chartered đã công bố một báo cáo vào tuần trước, phân tích khả năng hỗ trợ nền kinh tế của chính phủ các nền kinh tế mới nổi trong cuộc khủng hoảng COVID-19. Theo Standard Chartered, cả Việt Nam và Mexico đều còn nguồn lực tài chính để hỗ trợ nền kinh tế - không giống như nhiều quốc gia khác. Tuy nhiên, nguồn lực này của Việt Nam và Mexico cũng hạn chế, cả hai cần phải cân nhắc lựa chọn cách triển khai hiệu quả nhất.

Cuối cùng, ngành dịch vụ của Việt Nam (chiếm khoảng 40% GDP) có một phần không nhỏ là các cửa hàng buôn bán nhỏ lẻ. Các cửa hàng này đặc biệt dễ lâm vào tình cảnh khó khăn khi nền kinh tế đóng cửa một phần, khi họ khó có thể tiếp cận đến những khoản vay ngân hàng để giúp họ tồn tại trong vài tháng tới, cho đến khi nền kinh tế mở cửa trở lại.

Các quốc gia đang bắt đầu tái khởi động nền kinh tế

Áo, Na Uy, Đan Mạch, Cộng hòa Séc và Đức đang bắt đầu tái khởi động nền kinh tế sau khi đã phong tỏa ở nhiều cấp độ khác nhau trong khoảng 1 tháng - bắt đầu từ khoảng giữa tháng ba (lưu ý rằng Đức bắt đầu phong tỏa muộn hơn các quốc gia kể trên và vì vậy kế hoạch tái khởi động nền kinh tế cũng bắt đầu chậm hơn).

Ý, Tây Ban Nha, Pháp và Anh đã tuyên bố kéo dài thời hạn áp dụng các biện pháp y tế cộng đồng, vì vậy các nước này có thể sẽ còn phong tỏa khá nghiêm ngặt trong khoảng 1.5 đến 2 tháng tới. Hầu hết công dân ở các quốc gia này ít nhiều phải ở nhà, ngoại trừ đi đến cửa hàng tạp hóa hoặc đến bệnh viện hay hiệu thuốc (ở Ý và Anh, người dân chỉ được phép ra khỏi nhà trong một phạm vi nhất định, trong khi ở Paris và Tây Ban Nha, người dân không được ra ngoài để tập thể dục phần lớn thời gian trong ngày).

Trong khi đó tại Mỹ, mỗi tiểu bang có thẩm quyền quyết định chính sách phong tỏa của riêng mình, điều này làm vấn đề trở nên phức tạp hơn vì một số bang như New York bị ảnh hưởng bởi dịch COVID-19 nặng nề hơn so với những bang không có các đô thị lớn. Tuần trước, chính quyền Liên bang vừa ban hành hướng dẫn cho các tiểu bang về thời gian và cách thức mở cửa trở lại nền kinh tế.

Bên cạnh đó, các nhà hoạch định chính sách ở hầu hết các bang đều đang theo dõi chặt chẽ tình hình dịch ở bang Ohio (bang nằm giữa Mỹ), bởi Ohio là tiểu bang đầu tiên tích cực thực hiện các biện pháp y tế cộng đồng, và cũng là tiểu bang đầu tiên bắt đầu xét nghiệm virus rộng rãi - bao gồm cả xét nghiệm virus cho những người không nghi nhiễm COVID-19, để có thể đánh giá đúng hơn mức độ nghiêm trọng của COVID-19.

Khi nào có thể mở cửa trở lại?

Các quan chức y tế ở hầu hết các quốc gia chủ yếu tập trung vào hình dạng đường cong của biểu đồ dịch COVID-19 (bao gồm số ca nhiễm COVID-19 còn lại, số ca nhiễm mới và / hoặc số ca tử vong do COVID-19 hàng ngày) để đưa ra các quyết định liên quan như: có nên nới lỏng các biện pháp kiểm soát COVID-19 hay mất bao lâu để quốc gia có thể trở lại cuộc sống bình thường.

Và chính quyền ở mỗi quốc gia thường muốn thấy số ca tử vong do COVID-19 hàng ngày đã đạt đỉnh và đang giảm dần, trước khi cho phép các hoạt động kinh tế bắt đầu trở lại bình thường. Chính phủ Việt Nam đang làm rất tốt trong việc “làm phẳng đường cong” biểu đồ dịch COVID-19 nhờ các biện pháp y tế cộng đồng nhanh chóng và quyết liệt, và hiện Việt Nam chưa ghi nhận trường hợp tử vong nào. Do đó, Việt Nam sẽ cần cân nhắc các yếu tố khác bên cạnh hình dạng đường cong của biểu đồ dịch COVID-19 để xem xét lộ trình mở cửa lại nền kinh tế.

Một yếu tố mà Việt Nam có thể tập trung vào là sự ổn định liên tục của đường cong biểu đồ số ca nhiễm còn lại, với quy ước rằng số lượng các ca nhiễm mới không vượt quá nhiều so với số ca hồi phục hàng ngày.

Ngoài ra, Việt Nam cũng có thể xem xét 2 yếu tố dưới đây – được các quốc gia trên thế giới sử dụng để quyết định lộ trình mở cửa lại nền kinh tế (bên cạnh tiêu chí hình dạng đường cong của biểu đồ dịch COVID-19):

- 1) Khả năng theo dõi và kiểm soát COVID-19
- 2) Năng lực của hệ thống y tế cả nước để xét nghiệm và điều trị các ca nhiễm COVID-19

Với tiêu chí đầu tiên, Việt Nam đã cho thấy khả năng rất tốt của chính quyền trong việc theo dõi và kiểm soát COVID-19. Hàn Quốc là một ví dụ điển hình trong việc theo dõi quyết liệt và kiểm soát COVID, nhờ vậy Hàn Quốc đã tránh được việc phong tỏa toàn diện trên cả nước (Lưu ý rằng cơ quan y tế cộng đồng Hàn Quốc đã có thể truy tìm nguồn gốc (F0) của 90% các ca nhiễm COVID-19 tại Hàn Quốc - vì vậy hầu hết các trung tâm mua sắm, nhà hàng, vv. của Hàn Quốc đều không bị đóng cửa, mặc dù trường học và nhà thờ bị đóng cửa).

Về tiêu chí thứ hai, hầu hết các quốc gia trên thế giới dường như không có đủ năng lực xét nghiệm COVID cho đến cuối năm 2020 ngoại trừ Hàn Quốc, nơi đã tăng đáng kể chi tiêu cho y tế cộng đồng kể từ sau khi dịch MERS bùng phát năm 2015. Ngoài ra, hệ thống chăm sóc sức khỏe ở hầu hết các nền kinh tế mới nổi tương đối yếu (dù hệ thống y tế Việt Nam mạnh hơn nhiều khu vực - đặc biệt là so với khu vực Mỹ Latinh), nhưng bù lại Việt Nam có những lợi thế đặc trưng riêng như: Dân số Việt Nam trẻ hơn nhiều so với hầu hết các quốc gia mới nổi khác; điều kiện vệ sinh, dinh dưỡng và thời tiết của Việt Nam cũng đang góp phần gia tăng tỷ lệ hồi phục do COVID-19 cao hơn so với nhiều quốc gia (ở một số quốc gia số người mắc bệnh nền hay thậm chí mắc nhiều bệnh nền cùng lúc khá cao – ví dụ như béo phì, tiểu đường và hen suyễn – khiến tỷ lệ tử vong do COVID-19 cao hơn nhiều so với Việt Nam).

Các quốc gia đang tái khởi động nền kinh tế của họ như thế nào

Một số quốc gia đã tuyên bố ý định tái khởi động nền kinh tế đã ít nhiều tuân theo lộ trình khá giống nhau. Các quốc gia này xác định các bước nói lỏng được thực hiện ngay lập tức, tiếp đến là các bước nói lỏng bổ sung sẽ được thực hiện trong khoảng ba tuần tiếp theo (với giả định dịch không bùng phát trở lại), và sau đó là các bước nói lỏng bổ sung trong vòng 1 tháng rưỡi tính từ bước nói lỏng ban đầu, v.v.

Trong khi đó chúng tôi nhận thấy rằng, các hướng dẫn trong bản “Tái Khởi Động Kinh Tế Mỹ” (“Opening Up America Again”) do Chính phủ liên bang ban hành tuần trước khá khác biệt với lộ trình các nước Châu Âu đang áp dụng. Và trong kế hoạch mà Chính phủ Liên bang Mỹ khuyến nghị cho các tiểu bang, việc tái khởi động nền kinh tế sẽ phụ thuộc vào việc các ca nhiễm COVID-19 giảm đáng kể trong khoảng hai tuần.

Khi các ca nhiễm giảm trong hai tuần, tiểu bang hoặc thành phố có thể bắt đầu tái khởi động nền kinh tế theo Giai đoạn 1 như hướng dẫn của chính quyền Liên Bang, và sau đó chuyển sang giai đoạn 2, giai đoạn 3 khi số ca nhiễm COVID-19 tiếp tục giảm trong hai tuần kế tiếp đối với từng giai đoạn.

Vì các biện pháp tái khởi động của các quốc gia có nhiều điểm tương đồng, chúng tôi đã tổng hợp các biện pháp nói lỏng chính trong từng giai đoạn như bảng dưới đây, và cũng lưu ý một vài trường hợp ngoại lệ (ví dụ: chính phủ Đức, Na Uy và Đan Mạch muốn mở cửa trường học ngay lập tức, trong khi chính phủ Áo và Cộng hòa Séc có ý định mở cửa trường muộn hơn nhiều).

BẢNG LỘ TRÌNH MỞ CỬA LẠI NỀN KINH TẾ

Giai đoạn	Những dịch vụ được mở cửa trở lại	Ghi chú và Ngoại lệ
Giai đoạn I <i>(ngay từ có hiệu lực – trong vòng 2 tuần)</i>	<ul style="list-style-type: none"> Trường học, các cửa hàng quy mô nhỏ (diện tích từ dưới 200-800 m²) Hầu hết các công ty được mở cửa, tuy nhiên khuyến khích làm việc tại nhà và yêu cầu vẫn đóng các khu vực chung như căng tin. Người dân được phép ra đường – nếu đeo khẩu trang Hầu hết các cửa hàng ngoài trời (ví dụ như cửa hàng bán dụng cụ làm vườn, đại lý xe hơi) Công viên/vườn thú/bãi biển ngoài trời 	<ul style="list-style-type: none"> Đức/ Na Uy/ Đan Mạch đều mở trường học, nhưng trẻ em có thành viên gia đình có nguy cơ cao có thể (hoặc phải) ở nhà. Tại nơi làm việc, chỉ cho phép một bộ phận công nhân tới công ty mỗi ngày, đồng thời tăng cường các biện pháp thông gió & làm sạch nơi làm việc Cộng hòa Séc cho phép tụ tập dưới 10 người
Giai đoạn II <i>(trong vòng 3 tuần – 6 tuần)</i>	<ul style="list-style-type: none"> Hầu hết các cửa hàng (quy mô lớn & nhỏ), trung tâm thương mại, khu vực ngoài trời của các hàng. Khu vực trong nhà của nhà hàng & nhà thờ (với các quy định nghiêm ngặt về giữ khoảng cách) Phòng tập gym (với các quy định nghiêm ngặt về giữ khoảng cách và vẫn đóng khu vực thay đồ hay khu vực tắm) Dịch vụ cắt tóc (với các ràng buộc về số lượng khách hàng trên một đơn vị diện tích phục vụ) Cho phép tụ tập tối đa 10 người Các cơ sở trung tâm dạy lái xe 	<ul style="list-style-type: none"> Các cửa hàng quy mô lớn thường bị hạn chế số lượng khách hàng trong cửa hàng. Công nhân làm việc ngoài trời (ví dụ như công nhân xây dựng) ít bị ràng buộc bởi các quy định nghiêm ngặt hơn Hầu hết các quốc gia có kế hoạch mở cửa lại trường học trong giai đoạn này. Việc tới thăm viện dưỡng lão và bệnh viện tiếp tục bị cấm.
Giai đoạn III <i>(Sau 6 tuần)</i>	<ul style="list-style-type: none"> Nhà hàng, quán cà phê, quán rượu, nhà hát, rạp chiếu phim mở cửa trở lại Mở cửa lại hoàn toàn nơi làm việc, bao gồm việc mở lại các khu vực chung nơi nhân viên được phép tụ tập và giao lưu Cho phép di chuyển/du lịch không thiết yếu Cho phép tụ tập tối đa 50 người 	<ul style="list-style-type: none"> Nhà hàng/ nhà thờ có thể nới lỏng các quy định về giữ khoảng cách. Na Uy: sẽ quyết định mở lại các quán cà phê, nhà hàng, v.v. trong Giai đoạn III Cho phép tới thăm viện dưỡng lão & bệnh viện Các sự kiện lớn như các trận bóng đá khả năng cao sẽ không thể diễn ra cho tới khoảng sau 3 tháng từ khi chính thức bắt đầu giai đoạn I. Séc & Áo có khả năng mở cửa lại trường học

Lưu ý rằng ngoài các biện pháp được nêu trong bảng trên, các quan chức y tế đã xác định một số biện pháp dài hạn cần được sử dụng trong cuộc chiến chống COVID-19, rất tiếc sẽ khó thực thi hầu hết các

quốc gia (bao gồm Việt Nam) trong vài tháng tới. Các biện pháp này bao gồm xét nghiệm hàng loạt (bao gồm xét nghiệm máu xác định các ca từng nhiễm COVID-19 và đã miễn dịch với vi-rút), sử dụng rộng rãi các ứng dụng trên điện thoại thông minh để theo dấu dịch và triển khai “hộ chiếu miễn dịch” khi vắc-xin đã được phát triển để thuận tiện trong việc quản lý phân loại những người được phép di chuyển dễ dàng, hay được tham gia các cuộc tụ họp đông người như các nghi lễ tôn giáo, v.v.

Ngoài ra còn có một số biện pháp phong tỏa không phù hợp để liệt kê trong Bảng lộ trình được tóm tắt ở trên, hoặc ngay cả những quốc gia bắt đầu mở lại nền kinh tế vẫn chưa đề cập tới (ví dụ như mở cửa lại rộng rãi). Chúng tôi đã liệt kê trong bảng dưới đây:

Các khuyến nghị khi Tái khởi động nền kinh tế

- Mọi người được khuyến khích đeo khẩu trang ở nơi công cộng và thực hiện tuân thủ các bước giữ gìn vệ sinh như rửa tay thường xuyên
- Một số quốc gia yêu cầu tất cả nhân viên phải đeo khẩu trang tại nơi làm việc, trong khi một số quốc gia khác cho phép các công ty tự quyết định chính sách đeo khẩu trang của mình
- Các nhà máy được khuyến khích duy trì khoảng cách 2 mét giữa các công nhân
- Các nhân viên trong độ tuổi trẻ hơn được khuyến khích quay trở lại làm việc trước
- Kiểm tra nhiệt độ trên diện rộng được khuyến khích - đặc biệt là tại nơi làm việc
- Tất cả các hình thức giao thông công cộng (máy bay / tàu / xe buýt) sẽ được yêu cầu hoặc khuyến khích hoạt động với công suất 50%
- Không có hướng dẫn nhất quán cho tất cả các công ty về vấn đề di chuyển trong và ngoài nước – và hiện chưa có kế hoạch nào được công bố về việc mở lại các cửa khẩu biên giới
- Những người có nguy cơ cao (ví dụ: người già hoặc người cùng lúc mắc các bệnh nền) được khuyến khích tiếp tục nên ở nhà

Cuối cùng, ngoài các biện pháp được nêu trên, tất cả các quốc gia đều cảnh giác với nguy cơ bùng phát dịch COVID-19 lần hai sau khi bắt đầu nới lỏng các biện pháp y tế cộng đồng hiện tại. Vì lý do đó, tất cả các quốc gia đều đặt ra những tiêu chí cụ thể theo đó có thể tái phong tỏa và áp dụng lại các biện pháp y tế cộng đồng chặt chẽ hơn. Với Việt Nam, chúng tôi cho rằng nếu số ca nhiễm vượt trên 500 có thể được cân nhắc là một tiêu chí để các nhà hoạch định chính sách xác định xem có cần phải tái áp dụng các biện pháp y tế cộng đồng nghiêm ngặt hơn không.